

ایران: مرگ تکان دهنده یک هوادار فوتبال در پی خودسوزی، اثرات بی‌اعتنایی شدید به حقوق زنان را آشکار می‌کند

بنا به گزارش‌های دریافتی، دختری که به دنبال احضار شدن به دادگاه و متهم شدن به جرم ورود به استادیوم فوتبال در تهران اقدام به خودسوزی کرده بود، بر اثر جراحات ناشی از این واقعه در بیمارستان جان باخته است.

فیلیپ لوتر، مدیر بخش پژوهش‌ها و امور حقوقی خاورمیانه و شمال آفریقا در سازمان «عفو بین‌الملل»، در واکنش به این خبر می‌گوید: «اتفاقی که برای سحر خدایاری افتاده اتفاق دل‌خراشی است و اثرات بی‌اعتنایی شدید و هولناک مقام‌ها و مسئولان ایرانی به حقوق زنان در این کشور را آشکار می‌کند. تنها "جرم" او زن بودن در کشوری بود که زنان در آن‌جا مورد تبعیض قرار می‌گیرند، تبعیضی که در قوانین نهادینه شده و به هراس‌انگیزترین شیوه‌های قابل تصور در تمام عرصه‌های زندگی زنان و حتی در عرصه‌ی ورزشی متبلور می‌شود.»

فیلیپ لوتر در ادامه می‌گوید: «تا آن‌جا که ما اطلاع داریم، ایران تنها کشور در دنیا است که مانع ورود زنان به استادیوم‌های فوتبال می‌شود و آنان را در صورت ورود مجازات می‌کند. این ممنوعیت تبعیض‌آمیز باید بی‌درنگ ملغا شود و جامعه‌ی جهانی، از جمله تشکیلات بین‌المللی فوتبال، فیفا، و کنفدراسیون فوتبال آسیا، باید با اقدامات فوری به این ممنوعیت خاتمه دهند و کسب اطمینان کنند که زنان، بدون قرار گرفتن در معرض تبعیض یا خطر آزار و محاکمه و مجازات، از اجازه‌ی ورود به تمام استادیوم‌های ورزشی برخوردار می‌شوند.»

به گفته‌ی او، «مقام‌ها و مسئولان ایرانی در موارد اندکی به تعداد محدودی از زنان اجازه‌ی ورود به استادیوم‌های فوتبال را داده‌اند، اما چنین اقداماتی فقط در حد برنامه‌های تبلیغاتی بوده و به اتخاذ تدابیر مؤثر در راستای لغو کلی ممنوعیت ورود زنان منجر نشده است. عفو بین‌الملل بر این باور است که سحر خدایاری جان خود را به دلیل همین ممنوعیت ظالمانه و آسیب‌های روانی بعد از دستگیری، حبس، و دادگاهی شدن به دلیل تلاش برای گذشتن از سد این ممنوعیت از دست داده است. مرگ او نباید بی‌ثمر بماند. جان باختن او باید انگیزه‌ای برای ایجاد تغییر و تحول در کشور و در نتیجه جلوگیری از تکرار چنین فجایعی در آینده شود.»

پیشینه

اسفند ۱۳۹۷، سخر خدایاری، ۲۹ ساله، با سرپیچی از ممنوعیت ورود زنان به استادیوم‌های فوتبال در ایران، با پوشیدن لباس مردانه تلاش کرده بود وارد ورزشگاه آزادی تهران شود و بازی تیم محبوب خود، استقلال ایران، و العین امارات را که در قالب رقابت‌های قهرمانی باشگاه‌های آسیا برگزار می‌شد تماشا کند. اما مأموران انتظامات استادیوم که متوجه زن بودن او شده بودند، مانع ورود او به ورزشگاه شدند. سخر خدایاری متعاقباً به زندان شهر ری منتقل شده و دو روز بعد به قید وثیقه آزاد شد؛ این زندان که قبلاً مرغداری بوده، در حال حاضر محل نگهداری چند صد زنی است که به ارتکاب جرایم سنگین متهم و محکوم شده‌اند و شرایطی غیربهداشتی و جمعیتی بیش از حد ظرفیت دارد.

«عفو بین‌الملل» مطلع شده است که سخر خدایاری ۱۱ شهریور به دادگاه انقلاب تهران احضار شده بود تا به خاطر تلاش برای ورود به استادیوم فوتبال آزادی تفهیم اتهام شود. اتهامات او شامل «جریحه‌دار کردن عفت عمومی ... به دلیل کشف حجاب» و «توهین به مأمورین» بود. اما جلسه‌ی دادگاه به تعویق افتاد، و سخر خدایاری بعد از ترک ساختمان، با ریختن بنزین روی خود در مقابل دادگاه انقلاب اقدام به خودسوزی کرد. به گفته‌ی مسئولان بیمارستان، او دچار ۹۰ درصد سوختگی شده بود و ۱۸ شهریور درگذشت.

ماجرای درگذشت او مورد توجه گسترده در ایران قرار گرفت، و بسیاری از چهره‌های سیاسی، افراد سرشناس، و بازیکنان فوتبال به انتقاد از ممنوعیت ورود زنان به استادیوم‌های فوتبال پرداختند.

«عفو بین‌الملل» مکرراً در خصوص قوانین حجاب اجباری در ایران ابراز نگرانی کرده است؛ دهه‌ها است که این قوانین موجب نقض حقوق زنان (از جمله حق آنان برای مصونیت از تبعیض، حق برخورداری از آزادی عقاید و آزادی ادیان و آزادی بیان، و حق مصونیت از بازداشت و حبس خودسرانه، شکنجه، و سایر برخوردها یا مجازات‌های بی‌رحمانه، غیرانسانی و ترذیلی) شده‌اند.